

КАТГОРІЯ

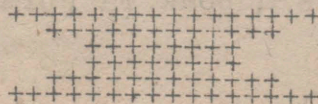

Олекса Стефанович

ДО БАЗАРУ

Лютим , жорстоким дзвоном
Видзвонне сталь...
Скрикує льодом червоним,
Хелоне Звіздаль...
Витривать, витривать, брате,
У беретьбі!
Четири гранати - для ^{ката} ~~ката~~
А пята - собі.

Кулі до чел, як пчоли,
Шабля руба...
Солить землю і солить
Червона рота.
Лютим жорсоким дзвоном
Видзвонне сталь.
Скрикує льодом червоним
Хелоне Звіздаль.

Три тижні під Базаром

З великим болем у серці покидали українські вояки свою рідну землю та переходили кордон своєї бавківщини, бо встоятись не було сили... Вони думали, що світ зрозуміє ту ганебну несправедливість та надлюдське насильство над великим народом і подасть їм помічну руку. Вони сподівалися, що за посередництвом Польщі одержать зброю та відповідне вирядження від антанти із новими силами та підкріплені на душі кинуться у бій проти східного ворога. Та даремно, їх мрії розвіялись об голу сумну дійсність. Замість вимріяної допомоги вони опинилися за колючими дротами в концентраційних таборах. Однак і в цих сумних обставинах не перестають думати про свою батьківщину. Їх завзяття ще побільшується, а воля загартується. Вони не зраджуються навіть тим, що поляки зрадили їх, бо замість обіцяної допомоги - озброєння кілька тисячної армії, дали ногоаненьку зброю, що вистарчила заледве до озброєння кількохсот вояків. Ця зрада поляків ще збільшує їх зусилля та переконує їх, що їх поміч - це власна сила, це віра у перемогу правди над злом. Невідомий дух жене їх на схід, на рідні лани, хоча, як оповідають учасники, вони були голі та босі та на половину озброєні. Цей повстанчо - партизанський похід відомий у історії наших змагань під назвою "Другого Зимового походу".

Три тижні тривав цей похід непереможного українського духа, завзятих щоденних боїв, сотки кілометрів безупинних маршів по правобережжі в запіллі проклятого ворога. Три тижні фізичного знесилля та виснаження голодом.

На своїм шляху зводять ці герої бої за боями. Ранок 17 листопада застав їх у селі Малі Минки, де вони думали затриматися на відпочинок. Та не встигли вони ще добре розтапуватись, коли селяни доносять, що наближається великий відділ большевицької кінноти, а також надходить піхота з гарматами. За короткий час ворожі стежі обстрілюють вже повстанчі загони. Командуючий походом генерал Юрко Тютюнник наказує вимарш за річку Свіздаль. Ворожа кіннота з піхотою та скорострілами на тачанках безнастанно атакує і оточує хоробрих вояків та ще більше стискає перстень. Повстанці прилягли доьпокритої снігом землі та відбиваються з надлюдським завзяттям. Зчинилось пекло. Кожний з бррців лише дбав, щоб якнайдорожче віддати своє життя. Останню гранату, останній набій сховали для себе.

Ціле поле було вкрите трупами та раненими, лише маленька грушка сміливців пробилась крізь живе вороже кільце, а решта попала в полон. Захплених в полон вояків разом з раненими, большевики замкнули в церкві в селі Миньках а на другий день відвезли їх серед страшних знудань до сусіднього місточка Базару.

На суд приїхала надзвичайна комісія з Києва. Засуд був короткий: "учасників партизанського походу розстріляти".

Селяни, насильно пригнані большевиками, копають глибоку могилу в балці під Базаром. Ранок 21 листопада 1921 р. Большевики зганяють маси народу над спільну могилу, щоб прилюдним розстрілом відстрашити їх від протибольшевицьких повстань. Товпа заворушилась - це знак, що ведуть страдальців за крашу долю України... Гордо та поважно, босими ногами ступає 359 мучеників за українські державницькі ідеї...

Стали над могилою. Стоять та спокійно слухають ганебного засуду. Аж ось виступає большевицький комісар. та обіцяє помилування тому, хто забажає вступити до большевицького війська і запрягне, що буде боротися з українськими партизанами. Та між ними нема такого зрадника, а противно, виступає козак Щербак та грімким голосом проголошує:

"Ми знаємо, що нас чекає, і ми не боїмося смерті. Але до вас служити не підемо. Коли жви нас побете, то знайте, що за нас помстить весь український нарід, але коли до українських козаків дійде вість про вашу ганебну роботу, то за нашу кров вони будуть нищити все, що тільки має хоча малий звязок з вами -- каторжниками. Всі відповідають могутнім окликом "слава", як знак готовости на найбільші жертви за свою батьківщину та з найбільшою вірою в серці співають: "Ще не вмерла Україна". Перші слова несуться виразно, а далше чим раз більше тихнуть, але не гинуть... Вони відгомонам відбиваються об небо та котяться по українських землях до нинішного дня, як знак протесту проти побіди неправди над правдою... Їх слова додають сили та витревалости цілому українському народові до дальшої праці для добра української нації. Їх могутчі слова долітають і до нашого табору, зміцнюють нас в душі та змушують нас пам'ятати їх геройський зрив. Вони, мимо найтяжчих обставин, кинулися в бій з переважаючими силами ворога зі святим рішенням принести волю та незалежність своїй батьківщині, або згинуть на рідних землях. Їх слова закликають не пропустити на марно ні одної хвилини, але безупинно вчитися та єднатися, щоб гідно пімститися за їх невинно проляту кров та мимо найбільших перепон, сповнити їх заповіти -- вибороти Соборну і Незалежну Українську Державу.

М. Сокирко

Серце в грудях стискається з болю,
У цей час для України тяжкий,
Коли знову руїну й неволю
Нам московські несуть хижакі.

Від видимої наглої смерті
На чужину втіка наш нарід,
Від дракона, що хоче пожерти
Цілий світ і увесь людський рід.

Де він пройде з вогнем і залізом,
Все зникає там в сиві пожеж.
Він глита мільйони й знов лізе,
Він не знає неситкості меж.

Як дракона цього не здолати,
Він поглине і наше життя,
Тож не мусим ми, Браття, чекати
На неславне крові пролиття.

Перед нами одна лиш дорога,
Що до волі і щастя веде,
Над драконом то є перемога,
До якої наш меч приведе.

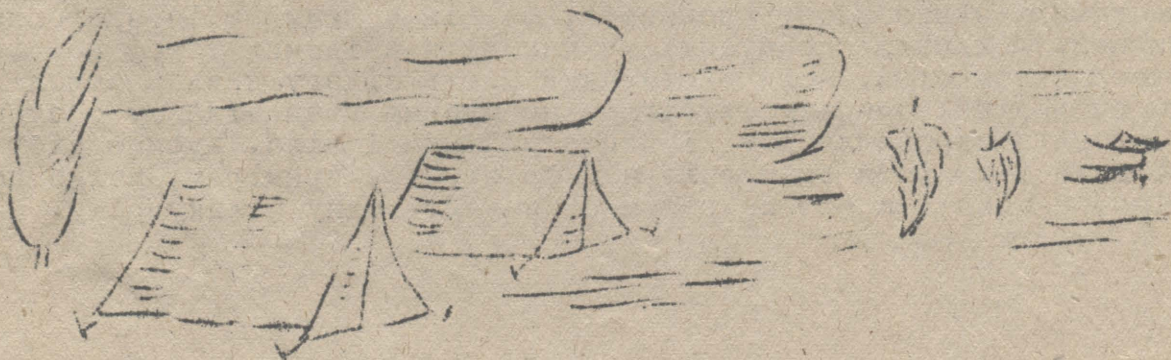
Піднімим же меч вище угору,
Будьмо мужні, незломні в бою,
Переможемо московську потвору
І врятуєм країну свою.

М. Вірний

О С І Н Ї

Похмурі, сірі стали дні,
Дощ все частіше накрапає,
В чужій, далекій стороні
Нас осінь, люття зустрічає.

Пориви вітру все сильніше
Бють об полотнища патра,
І кожному усе мильніше
Стає наш край біля Дніпра.

о. Кордуба

Велике завдання

Багато разів ми вже чули і навіть на власні очі бачили, в якому тяжкому, а zarazом і небезпечному положенні знаходиться Христова Церква на наших землях.

Зрозуміло, що завжди, а особливо в наші часи, треба конечно порушувати те питання, Коли гочиться війна, багато про неї говорить, а головне про те, коли вона закінчиться. А всетаки закінчення війни не залежить від наших балачок, противники думають зовсім інакше. До нас доходять тривожні вістки про кінець Христової Церкви на Україні. Наші вороги трактують Католицьке Християнство, як ворога число один. Це приносить для нас тільки велику честь. Та чи можливе є, щоби Католицька Церква могла впасти в смертельну небезпеку? Впразді всім нам є відомий вислів Святого Письма, що "Ворота пекельні не переможуть її". Тому чи можемо ми, як декому здається, сидіти із заложеними руками і спокійно приглядатися до цієї боротьби? Католицька Церква буде стояти, жити і працювати до кінця світа. На це маємо заповнення Христа. Але чи Католицька Церква буде жити і працювати на Україні, то під тим оглядом не маємо жодних Божих заповнень. Щодо існування Християнської Церкви на землях України є можливе лише одне заповнення - відродження всіх сил християнського світа на Україні.

Тут не можливо допустити воликів похибок минулих століть, і ми не можемо собі, як також і Христовій Будівлі, гірше прислухатися, якщо ми будемо ту небезпеку недооцінювати. Та небезпека є вже на наших землях, і вона є велика. Там твориться прямо фронт, котрий Христовій ідеї, особливо Католицькому Християнству, виповів кінцеву війну усіма можливими середниками і пропагандою.

Тут завляється зовсім поединче питання: чи ми хочемо щоби в нас століттями вціплювано ідею Христа в школах, або уживемо всіх наших сил і протиставимось тій руйнуючій силі? Булоб великим соромом, коли б серед Української і Християнської молоді не було відповідної кількості таких людей, котрі б, стиснувши зуби, не сказали: "А тепер кінець усякій безличності".

Велике завдання свідомої Української Християнської молоді є спити марш новітнього, червоного поганства, піддержати на душі тих, що вагаються, а самим приготуватися до маршу вперед для здобуття втраченої землі.

Це, на правду, є велике завдання, від розв'язання його залежить будучність Християнства взагалі, як рівно ж і України. Від розв'язки цього питання залежить, чи в надходячі літа Церква сховається знову в катакомби і затратить своє значіння, чи може тепер якраз почнетесь золота доба для Христової Церкви.

Сьогодні, як ніколи перед тим, сповняються слова Христа: "Хто не є зі мною, той проти мене, і хто зі мною не збирає, той марнує".

Кожний з нас мусить бути клітинкою, бо кожний організм складається із клітинок. Звичайно, є здорові і слабкі клітинки. Здоров'я організму залежить від того, котрі клітинки беруть верх: здорові, чи слабкі. Отже кожний з нас мусить показати, що він є людиною із здоровими засадами. Кожний з нас мусить завжди бути свідомим того, що він є представником віри. Коли противники мають відагу признаватися до злого і до аморальних вчинків, тимбільше ми мусимо мати відвагу обстоювати і обороняти справедливість і чистоту думки і діла. Мусимо зібрати всі свої сили і творити один спільний фронт, бо, приміром, малий потічок є нідо, а десять потічків разом становлять одну велику ріку.

Ми мусимо надавати Католицький тон і всюди жадати і переконувати, щоби він був респектований. Ми мусимо бути силою. Коли ми будемо всі разом держатися: чи то бідний, чи багатий, образовний, чи необразований, ремісник, чи студент, то одержимо одну струю, що буде надавати напрямом. Коли тільки буде бажання захистити віру, тоді знайдуться самочинні середники. Пізнаваймо самі себе! Мусимо знати в першу чергу те, що ми самі варті. Коли світ взагалі хоче врятуватись, то тільки через віру. Коли хочемо врятувати наш край, то тільки через віру. Думаю, що відваги нам не повинно бракувати. Церква Христа в небезпеці. Кожний з нас є стійкою на фронті Християнства. Коли кожий з нас витриває на своїй стійці, на своєму місці, втримається і цілий фронт. Кожний стрілець мусить бути добрим помічником для другого, Апостолом Царства Божого. Скажім Йому, що післяв нас в світ будувати і служити Його державі: "Боже, я витриваю на своєму пості!"

Богдан Наждан

Українські Січові Стрільці
та Українська Дивізія - Галичина -

/ Нарис історії УСС та УДГ /

VI. Народження Української Дивізії - Галичина.

Саме тому, що ми переживаємо невеселі часи на дротах, далеко від нашої батьківщини, на чужині, наші думки кружляють коло рідних сторін і мимоволі насувається нам питання, чому ми тут опинилися? Що ми доброго зробили?

Щоби знайти відповідь на це питання, ми мусимо перенестися думками в рідні сторони та пригадати собі початки другої світової війни. Ми мусимо пригадати собі слова якими невідомий автор кінчає одну з перших історій рідного краю а саме "Історію Русь або України": "Що принесе ця війна? / турецько російська 1769 р. / лише Бог святий знає, але напевно щось принесе". Ці слова вказують на те, що в українським народі вже від найдавніших часів вкорінилася сильна віра, що жодні федерації, союзи чи що інше не прийдуть нам кращої долі, лише жорстока, невблагасна війна. Тому не дивно, що наші батьки, а також деякі з нас молодших сейчас по скінченні першої світової війни чекали вже на другу, маючи сильну віру, що вона буде для нас напевно, милосерднішою та щедрішою. Та сталося інакше. Прошли рр. 1939 та 41, які нас сильно розчарували та розвіяли наші мрії. На жаль, ми були лишень німими свідками, як перед нашими очима пересувалися закуті в залізо полки воюючих між собою потуг, а танки та літаки сіяли на наших рідних землях жах та руїну.

З великим болем в серці ми придивлялися до цих гігантних змагань, маючи лише самотню можливість брати участь в "Службі Батьківщині", в підрядних адміністраціях та в працях на фабриках Велмонімецьчини. І здавалося, що війна промине без нашої активної участі, без наших жертв та терпіння на полі бою. Серед таких обставин прийшов пам'ятний день 28 квітня 1941 р., в яким нас також запросили взяти участь в обороні нашої загроженої батьківщини. Та на жаль цей довго очікуваний день приніс Українцям замість сподіваного ентузіазму, лише розпуку, бо всім стало явним, що то запізно і що катастрофа неминуча.

Найбільші душевні терпіння переживали в цей час були Українські Січові Стрільці та інші учасники визвольних змагань. Вони мали недавній досвід з першої світової війни добре знали, що німецький фашизм не

істнувати. Тому одні вмивали від усього руки, а другі приступили до організації Української Дивізії "Галичина" та створили Українську Військову Управу. Вони це робили в кім свитім переконанні, що ця Дивізія станеся завязком сляльної Української Армії, яка мусить вибороти кресту долю для української нації. Ця віра находитъ також признання і на перших зборах українських комбатантів 2 травня 1943 р., що проходять зі значним успіхом в залі "Інституту Народної Творчості" у Львові. Уже 4 травня відбулася величава маніфестація українських студентів вищих шкіл, а на другий день збори усіх українців міста Львова. Ці маніфестації довершували величаві шествія вулицями столичного Львова та по вислуханні палких промов членів Військової Управи при вулиці Паркової Ч.10 де містилася тоді Військова Управа і по відспіванні національних пісень маніфестанти розходилися домів. Однак тяжко було рішитися Українцям на це велике та неперне діло у цім часі коли сотки тисяч братів вивезли німці на праць до Німеччини, тисячі невинно згинуло з рук Гестапо, а ціла Україна була покрита руїнами та зрошена рідною кровю. Але здоровий розум все казав, що мусимо мати якийсь завязок військової сили, бо частия та доля лиш сильним сприяють...

Для належного зрозуміння цієї історичної хвилі 5 травня 1943 р. повмняється слідуюча відозва провідника Українського Національного комітету др.В.Кубійовича до українських громадян, учасників визвольних змагань та їх молоді. У цій заяві він особливо звертається до українських комбатантів:

"Перед 22 роками ви з глибоким жалем пределили зі зброєю тоді, коли вже встоятись не було сили. Крив ваших товаришів, що загинули на полі слави, кличе вас завершити почате діло, виконати велику обітницю складену 1918р.... Ви мусите помститися за невинну кров мільонів ваших братів, закатованих в казематах НКВД, на Соловках, на Сибірі, на Казахстані, за мільони братів, позеголоджуваних на наших родючих, насильно ворогами сколективізованих ланах".

В відозві до молодшого покоління він цими словами чудово підкреслює нерозривний звязок між двома поколіннями: "Коли Твої батьки і старші Твої брати перші та єдині тоді в Європі підняли збройну боротьбу з найстрашнішим ворогом України і боротомусього людства:

Воли Твої брати такі гарчі, як Ти, перші записали в рідну історію безприкладний в світовій історії героїський чин під Крутами:

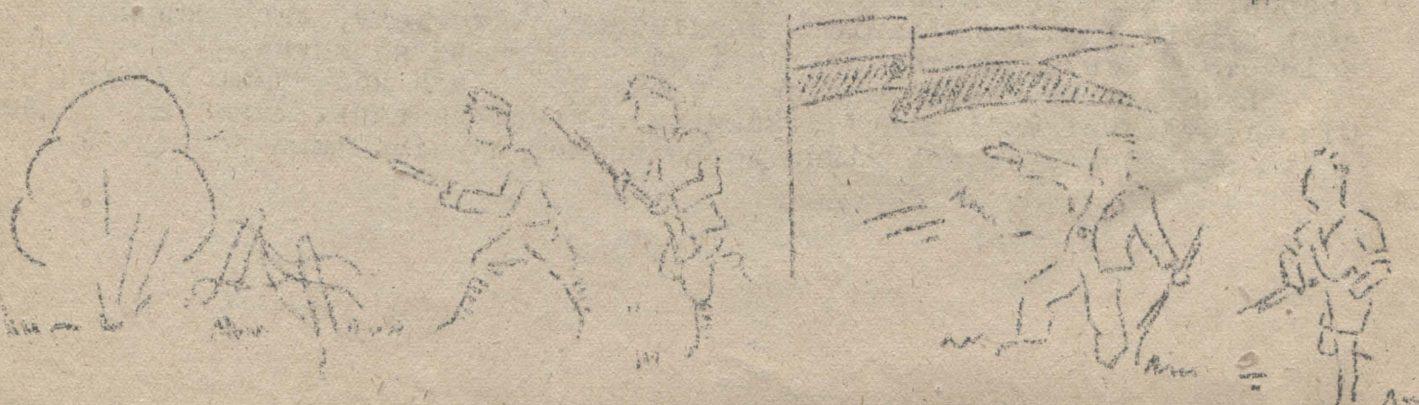
Коли Твої брати вкривалися смертю першого Зимового Походу на більшовицьку потягу:

Коли перші воли, в "замірній" ніби то вже Європі, пішли на більшовицького окупанта у другому зимовому поході, вписуючи в рідну історію чин Базару...

Тоді вироджувалась Ти, тоді виростала Ти, як по всій Українській Землі раз-у-раз зривалися повстання проти більшовицького окупанта, що страшною руїною, голодом, засланням, тортурями, вбивствами, намагався стерти наш народ з обличчя землі, тоді і Ти, Українська Молоде, складала свої величезні святі жертви на зівтарі своєї Батьківщини. Ти горіла святим вогнем любови до неї, для Неї Ти гартувала свого духа, готувалася на слупний час великої збройної розправи, Ти з тугою в серці, Ти в жаром в душі чекала цієї хвилини.

І ось вона - та хвилина - надійшла".

дб

Андрій Лєгіт

Л И С Т О П А Д

У країні моїй листопад
Над ланами гуляє вітрами.
Чи і нині виходиш у сад
Ти чекати мене вечорами?

Не луная там спів солля,
Як тоді золотою весною,
Чи і нині, голубко моя,
Ти вбиваєшся в тузі за мною?

Десь за містом в печалі, журбі
Гей голосять сумні верболози,
Чи і нині втираєш собі
Ти хустиною білєю сльози?

Над землею холодна роса
Діамантом спадає із неба,
Не ридай, бо зіяє краса,
Не журися, дівчино, не треба.

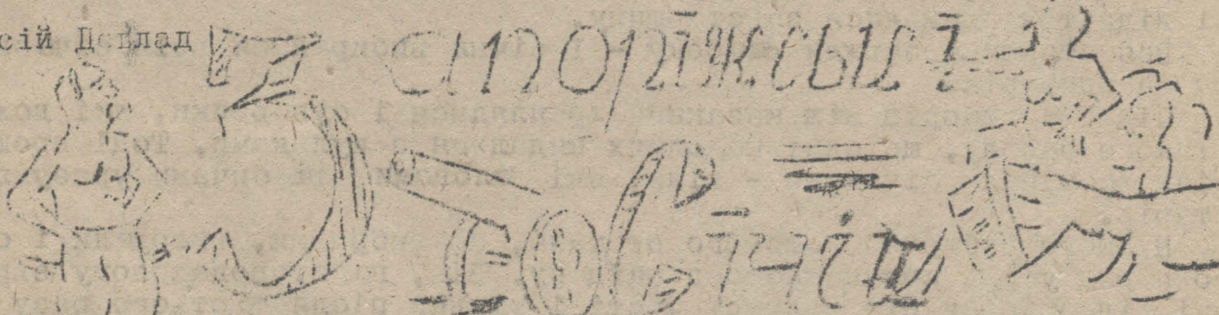
І сніжинки, немов голуби,
Пролітають. Левські в них крила,
Ти всім серцем когось полюби,
Як мене доостанку любила.

Оголились діброви, сади,
Не красить їх вже листя зелене.
Не ридай, не журись та не жди
І навіки забудь Ти за мене.

7.11.45

Табір - Ріміні

Слексіей Девлад

Сторіжськ
Сторіжськ

Хто не чув про лицарів немирущої слави - козаків - запоріжців?
Хто не линув думками про світові пороги дідуса Дніпра з їх природною
красою - волетинськими скелями, стрілицями, зеленими островами, багатим
історичним минулим? Хто не хотів би послухати чарівних співів на різні
ли та мелодії прудких вод порогів, чи не хотів би бачити місць по-
селення Січі Запоріжської?

З історичних джерел відомо, що наші люди, поробувачи під кормигвою
чарливого польського магната та шукаючи порятунку тікали на низ Дніпро
за пороги, де осідали вільні, ніким не заселені степи, луки та річки
України й займалися хліборобством, рибальством, полюванням на різного
звіра та бджільництвом.

Отж і там не було їм спокою. Набігали на них турки та татари,
руйнували їх житла, грабували майно, а їх самих забирали у неволю,
рабство.

Та о дивлячись і на це ново лихо, наш парід все ж за пороги тікав, а що далі, то все в більшії і більшії кількості - цілими ва- тагами. Там обєднувались у зброїний кулак, відбивалися від напасників і визчали шляхи порогами Дніпра, якими б можна безпечно спустити бай- даки з людьми чи інший транспорт.

Року 1583, коли козачий ватажок Самійло Зборовський кинув Польщу й разом з козаками тікав на низ Дніпра, хазяїни порогів вже безпечно спустили через них всі свої байдаки з козаками, утікачами.

Згодом часу козаки запоріжжя займали вже великі землі: Катерино- славщину, Ростовську та Тагаврожську округи, частину Херсонщини - по річку Буг, частину Таврїї й частину Харківщини. Всього коло десять мільйонів гектарів.

Вся земля поділялася на десять паланок - повітів. Паланка - це по - турецькому кома а по-нашому фортеця чи кріпость. В кожній паланці центром було місто, або село.

В паланці перебувала запоріжська старшина: полковник, осавул, писар. Ця старшина жила без жінок. Просте ж козацтво жило з жінками і називалося гніздуками, пічкурами, гречкосіями, ложнями, баболюбами. Вони ж займалися господарюванням та постачанням харчування січовикам.

Козача земля між паланками поділялася щороку п ршого січня по жєбраках. Ніяких суперечок, лайок при цьому не було. Головним центром Всього Запоріжжя була "Січ", або столиця, чи козацке гніздо.

Січ будувалася з додержанням застережливих умов від ворожого на- паду із таким розрахунком, щоб в нїї містився базар та кріпость. У крі- пості була Церква і обовязково на імя Покрови Пресвятої Богородиці та 38 курєнів, де перебувало січове козацтво. Курєнь, це будинок, що робився з товстого дерева розміром 30 x 5 метрів.

Одвірки й лутки курєня - будинку вцяцковувалися мережками та візерунками. Сама Січ обгороджувалася високим та доволем парканом з ворітьми.

В нїї перебувала січова старшина: кошовий, отаман, пуддя, писар і осавул; юни належали до панів великих, першорядних. Далі 38 курєнних отаманів, хорунжий, бунчужний, перначний, довбиш, гармаш, тощо. Це пани менші, другорядні.

Усіх чинів, лшорше, нараховувалося 49, а згодом 149. Січові сивоє вусі діди теж вважалися за старшину.

Вся старшина завжди щороку - 1 січня вибиралася всім січовим козац- твом на один рік.

Під час виборів між козаками траплялися і суперечки, які доходили до такого запалу, що одні на одних кидалися з кулаками. Тоді проши забяк вступали січовики - діди, які словами: та бичами урозумляли бунтарів.

Першого вибирали кошового отамана, а, вибравши, виводили і становили його перед усіма козаками серед майдану. Він, по стародавньому звичаю, тричі відмовлявся від великої честі і тільки після третього разу брав кошову булаву і низько вклонявся усьому товариству на всі чотири боки.

Потім його вводи́ли у січову Церкву, ставили в кошовий станок, на зразок, як садовили київських князів на стіл, або московських царів на престол і тільки з того часу по козацькому звичаю і праву кошовий був в льожним типом над усім військом запорожським.

За таким же порядком вибирали і інших. А після обрання всієї старшини влаштувалася гулянка. Викачували з льохів барилаз горбиком й забивали биків на їжу. Гуляли, танцювали, на різні тони голосили струни кобз, бандур - ревіли гармати. Та час від часу протягом бенкету гукали та вигукували велику славу на честь кошового отамана, старшини і всього товариства.

У січі нараховувалося війська 10 - 12 тисяч. А по всій Запоріжській Країні - близько 100000. Все козацтво жило в січі без жінок і називалося

лишарством. Воно знало лише одну віщу.

Січове козацтво набиралося з Українців і інших націй. Були тут: росіяни, дяки, турки, татари, османці, волохи, італійці тощо.

Кожний в Січі мусів бути православної віри, говорити українською мовою, знати і знати усі козацькі справи, додержуватися стародавніх козацьких звичаїв, слухати старшину і сидіти на коні рясняком.

Січовики оброблялися каторжною різноманітною збробою. В бою з ворогами були безстрашні. Плавали по Дніпру, його порогах і Чорному Морі на гірких чайках. Досягали у самі Стамбул і давали шукати козацького пороку султанові під самісінький ніс.

По козацькому розумінню кожний з них мусів умерти тільки в бою з ворогом. Звичайна ж смерть іде лише баба.

Карн в Січі, якими вони карали злочинців, були тяжкі. Злочинців переховували по військовій гарматі, били дубовими киями, або вішали на шибениці.

Запорожська скарбниця була велика: 6 тисяч карбованців на рік від російських царів на утримання, податку від кожного диму по одному карбованцю, прибутки від торгівлі, здобич від воєн та збори за переправу через річки - мостове. Року 1688 запорожці зібрали мостового 13 тисяч карбованців.

Протягом 200-річного свого історичного існування у запорожських козаків, на ліву Дніпра, за програми була одна Хортицька кріпость та сім січей: Базальдуцька, Томаківська, Микитинська, Чортомлицька, Снопківська, Камениська та педіліонська.

дб.

Микола Вірний

З СУМНИХ ЧАСІВ

Надумали комуністи
"Сичу ставку" нам зробіть.
Бо хотіли вони з нами
"По дунам" поговорить.
Викликають нас за дрого,
Ну, а там тієї голоти?
І полковники, й майори,
Лейтенанти ще й баби
Тож знаходяться в тій святі
З генералом, як триби?
На всіх царські є нагоми,
За які колись в табори
Одних в Сибір вислали,
Других на їх живім тілі,
Щирі були в цьому ділі,
На височі їх вирізали...
Щоб усе це розібрати,
Тривби він горішки мети,
А пошло в них є вієда,
Ізна право, їхня рада.
Та не їм перекопати
Нас на "родіну" вертати,
Тих, що добре вже їх знаєть.

Правда, є ще поміж нами,
Що по їхньому співають.
Ну, та то усе пусти!...
Той, хто добре їх не знає,
То тепер нагоду має,
Краще нас він їх пізнає,
Як під ними поживо.

Ну, а далі що ж то вийшло,
Як зва дрого всі ми вийшли:
Генерал - з лиця кругленький,
І такий собі простонький,
По зна навіть, до й як стати,
На солі - "колгоспний тато",
Та там, мушу вам сказати,
Генералом легко стати,
Зумій тільки всім брехати.

Ну, а далі...
Генерал нам уклонився,
На всіх скоса подивився,
Генеральську шапку знає,
Кашкику і річ почав:

Тут я дуже засміявся,
Що наш брат так запишався,
Бач, до чого він дожився—
Генерал йому вклонився.

Я скажу тепер про зміст,
Який річ та його мала:
"Вот возможность є для нас
На рідку возвратітєся,
Вам десетаров простітєся,
Ми заботімєся о вас,
Людєй мало єсть у нас"...

Тут один з нас не стримався
І так його запитався:
"Дєж поділіся вони?"

—"Вот смешни какіє ви...
одних двадцать мільйонів
в нас сама воїна забрала,
Столько їх сама ебежала
До союзних нам держав.
Вот, как власовци-троцкісти
та все те націоналісти,
Іль петлюровци-бандіти,
Іх поймаєть, то билі б битї."

Да ви на їх не смотрітє
Лучше к нам переходітє..."

Ми ж не стали більше ждати,
Нащо даром тут стояти.
Дякуєм за щирю мову,
Поворнули до табору.

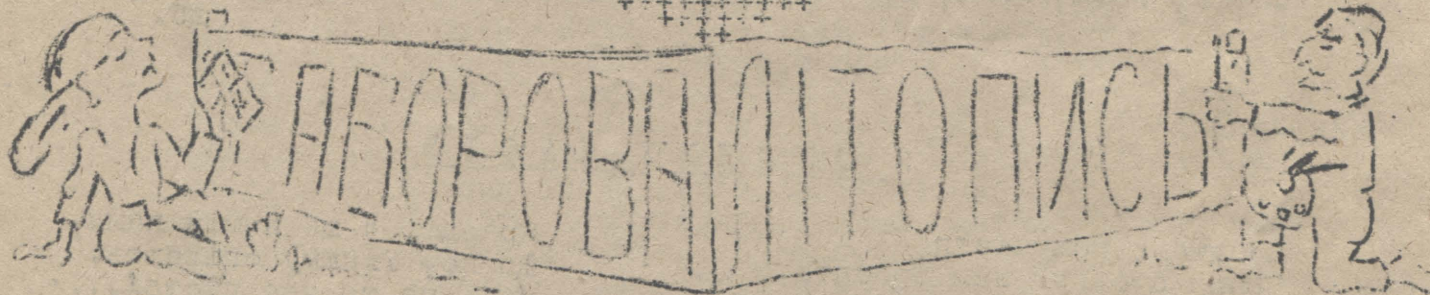
Чуєм ззаду: "Ви куда?"

—Повилазило хіба!
Ми ідем назад за дроти,
І сидіти будєм доти,
Доки Бог накаже нам.

А до вас ми на прощання
Маємо одне прохання:
"Не ходіть до нас ви, гості,
Бо зламаєм ваші кості.

Ви одно не забувайте,
На вус собу намотайтє,
Не благайтє більше нас,
Самі прийдемо до вас,
Бо вже близько та година—
Та розплатнає хвилина,
А тоді вже вибачайтє...
А тепєра ви прощайтє..."

+++++

9.XI.194. В нашому таборі почались аудіції через гучномовець під про-
водом хор.-едюка. Передачі тривати ~~оде~~ наразі дві години від 13 до
15 години. Перша половина аудіції є посвячена вістям зі світа, життю
в таборі та різним наказам і оголошенням нашої команди. В другій частині
від год. 14 до 15 будуть виголошувані статті та реферати з ділянки
історії України, літератури, мистецтва, географії і т.п. Проситься усіх
Таборовиків допомагати своїми матеріалами, як рефератами з різних ді-
лянок життя, оповіданнями та іншими речами та складати їх в провіднака
передач (залізний барак Ч.ХІ, напроти Київської вулиці).

ХІ.ХІ.45. Хор хор. Гумініловича та Голованького відспівали Богослуження
в італьйській катедрі в Риміні. Цим своїм виступом дали вони можливість
італьйцям пізнати наш церковний спів, який зробив на них помітне вражіння

12.XI.45 Відбулася роздача нагород, вирізненим на першому таборовому
конкурсі. Нагороду уфундувала табороза командаром зі студентською
громадою, яку отримали Форис, Легіт, Девлад та Дмитришин. Сот. Яськевич
побажав нагородженим щастя та витривалости до дальшої праці для
добра українського народу. У відповідь на його слова ваявив п. Легіт
в імени нагороджених, що вони готові і на майбутнє посвятити всю свою
працю для добра української нації та розвитку її літератури.

14.XI.45. Хор Гумініловича відспівав концерт в словінському цивільному
таборі. Сала була гарно прибрана. Перед концертом др.Н. запізнав
Словінців з нашими співаками кажучи, що під німецьким мундуром бється

гаряче славянське і українське серце. По концерті відбулося прийняття.

15.XI.45. Відбулося відкриття другої самодіяльної виставки наших таборовиків, в якій взяв участь також англійський бригадир. У короткій промові хор. Вербицький зясував ті важкі обставини, серед яких довелося виконавцям працювати. Вони не мали ні відповідного начення, ні матеріалів, лише добру волю виказати надзвичайну пильність та працьовитість для добра народу. Вони це вповні досягнули, бо бригадир був захоплений експонатами та живо інтересувався їх виконанням та сирівцями. Найбільше відсбалися йому гуцульські вироби, металеві та церковні прикраси. Свою увагу він звернув також на відповідні приповідки, як пр. лінивство є ключем жебрацтва, без муки нема здобутку ітп. Своє захоплення нашою виставкою висказав він в подяці командирові нашого табору. Прихильну оцінку виставки записав він до памятної книги, підкреслюючи, що успіх тим більший, що таборовики виконали свої експонати в невідрадних таборових обставинах і без відповідних приладь. При виході з табору сказав він, що моє вражіння не лишиться без впливу на вислід вашої долі.

16.XI.45. Німецький генерал та кілька англійських і німецьких старшин відвідали нашу виставку. Генерал висказався про неї дуже прихильно та замітив, що вона являється великою конкуренцією для німецької виставки. Тогож дня відвідали нашу виставку і гості з нашого табору під проводом пол. Барвінського та Пол. Крата. Помітне заінтересування виказував пол. Крат та глибоке признание вписав до памяткові книжки. Між іншим, він підкреслив, що українське вояцтво зміє не лише боронити рідної землі, але теж плекає рідне мистецтво в всіх його галузях.

18.XI.45. Відбулося засідання учителів та інструкторів сільсько-господарських курсів при рільничій школі. Збори відкрив директор школи інж. Руденський, який в коротких словах зясував перебіг праці. Управа вислала листи до всіх культурних осередків з прозьбою о надіслання відповідних підручників, однак вона не очікує їх бездільно, але сама рішилась перекладати підручники з німецької мови, а студенти, що задумують посвятитися агрономічним студіям, пильно взялися до праці. Найбільше пекучою справою оказалась термінова праця, а саме: за п'ять днів мусять скопати два гектари землі, нагмаючи до цього відповідних приборів, за винятком 150 лопат та 50 джаганів. Однак учасники наради винесли тверду постанову при пильності та співпраці курсантів поконтати ці перепони.

18.XI.45. Відбулося відкриття варстатової сотні. Про ціль створення та заняття учасників говорив сот. Яськевич. Він вважав також всіх до праці та чесного і товариського співжиття. Неробам місця не буде бо на їх становище є багато охочих. Передовсім остерігав перед можливістю всілякої крадежі, бо вона принесла б сором цілому таборові. Ця перша варстатова сотня має бути взором двом другим сотням, яких створення щойно проектується.

18.XI.45. Вечером відспівав хор Гумініловича в німецькій варстатовій сотні. В точно означенім часі зібралися німці та уважно вислухали нашого співу. Помимо невідповідного приміщення, хор виказав велику техніку та зіграність співаків, доказом чого були гримкі оплески слухачів. По концерті один з німецьких представників сердечно подякував нашим слухачам, та висказав їм глибоке признание.

Проситься всіх провідників та організаторів культурно-освітніх імпрез про своєчасне повідомлення редакції "Батьківщина" в цілі зібрання матеріалів до таборової літописи.

МАЛЯ

МАЖЕН

1. Кохані жінки

Про домове життя бувших гітлерівських провідників, що тепер у Нюрнберзькій тюрмі очікують вирішення своєї долі на недалекому вже "процесі головних воєнних злочинців", оповідають дещо їх жінки. Вони виглядають дуже стурбовані й зачурені з приводу своїх чоловіків, про яких висловлюються вони, як про "невинних ангеликів".

Послухаймо деякі дослівні зізнання:

Пані Герінг: "Герман був такий ніжний і делікатний, що навіть мухи не забив би. Коли йшла я купатися, він усе "дрожав", щоб мені чогось злого не сталося! Він був перестрашений багатьма речами, що діялися за Гітлера, однак - на жаль, він не міг цього зарадити".

Пані Тиссен: "Мій чоловік не мав іншого виходу, як помагати скріпленню Гітлера, бо в противному разі ці страшні комуністи були б моментально опанували Німеччину. Може не правда?"

Пані Франк: (жінка бывшего генерал-Губернатора Польщі): "Все нарobili есеси. Ганс часто скаржився мені, що не може по ночах спати із за страхіть, поповнених есесами на бідних цыяках і жидах".

Пані Гес: "Я розчорувалася національ-соціалізмом. Поїзти можого Рудольфа до Англії всі мої старі приятели відцуралися мене."

Пані Гімлер: "Мій чоловік був такий добрий. Він дуже інтересувався нашим городом в південній Баварії".

Щодо пані Рібентроп, то вона, як подав один репортер, два тижні перед упадком Берліна замовила у свого кравця цілий ряд суконь і стрів. Коли чоловік заявив їй, що війна програє для Німеччини, вона тільки розкричалася: "То зроби з тим щось." А вигерай ноги, Йоакіме".

2. Дорога ціна

Англія дорого заплатила за побіду в цій війні. Згідно з оголошеними даними загальне число вбитих англійських воєнків виносить 224 603; з цього припадає на летунство - 118 921, суходутні частини 65682, маринарка 40000. Як бачимо, найбільші жертви понесли летуни, яких згинуло два рази більше, як наземних стрільців і три рази стільки, що моряків.

В порівнанні зі стратами в попередній світовій війні жертви ціє в чотири рази менші, бо тоді виносили 812 317.

Однак ці числа видаються дуже малими, коли зіставити їх з числом жертв по стороні Росії, чи Німеччини. Докладних обчислень наразі немає, але напевно вони досягають кількох мільонів.

3. Остерожно з приятедем.

Тижневик "Крузейдер" містить артикул В. Мурфі під наголовком "Здоровий розсудок" який відзеркаляє настрої англійської опінії відносно грізного "російського союзника".

Автор стверджує, що багато англійців є засліплені на тоці Росії і найменша критика совітського режиму викликає з їх сторони зараз бурю спротивів і заперечень. Причиною цього є, на думку автора, - цілковитий брак орієнтації і достовірних інформацій щодо справ сьогоднішньої Росії. Він пише далі: "Більшість наших Русофілів попирають свою гарячу оборону на вихвалюванні російської соціальної теорії, що видається чудом. Та це є дуже легко запалюватися ідеалом не маючи поняття про ціну, як потрібно, щоб перевести його в практиці і не знаючи, які висліди він приносить. Ціль ніколи не озв'язує середників, а вислід ніколи не є певний - дїба в математиці."

Дятого треба добре слідити за розвитком положення Росії, бо "примирення ока на ці справи може виявитися злочином супроти нашого майбутнього."

Вопрос о том, насколько целесообразно вводить в оборот валюту, является одним из наиболее важных вопросов, стоящих перед правительством. В настоящее время в стране наблюдается дефицит наличных денег, что приводит к сужению оборота и, следовательно, к падению уровня жизни населения. В то же время инфляция, вызванная избыточным выпуском денег, приводит к снижению покупательной способности рубля. Таким образом, проблема регулирования денежного оборота является одной из наиболее актуальных в настоящее время.

Вопрос о том, насколько целесообразно вводить в оборот валюту, является одним из наиболее важных вопросов, стоящих перед правительством. В настоящее время в стране наблюдается дефицит наличных денег, что приводит к сужению оборота и, следовательно, к падению уровня жизни населения. В то же время инфляция, вызванная избыточным выпуском денег, приводит к снижению покупательной способности рубля. Таким образом, проблема регулирования денежного оборота является одной из наиболее актуальных в настоящее время.

Вопрос о том, насколько целесообразно вводить в оборот валюту, является одним из наиболее важных вопросов, стоящих перед правительством. В настоящее время в стране наблюдается дефицит наличных денег, что приводит к сужению оборота и, следовательно, к падению уровня жизни населения. В то же время инфляция, вызванная избыточным выпуском денег, приводит к снижению покупательной способности рубля. Таким образом, проблема регулирования денежного оборота является одной из наиболее актуальных в настоящее время.

при допомозі доярової дипломатії і проголошення ліне -- лент вона змусила навіть Англію вислати своїх лордів до Вашингтону, щоб випросити старого "камрата з війни" деяких уступків і помочі для загосення економічних ран.

Однак Америка, подібно як і Англія, не бажає війни. Її теперішня, як могло б здаватися, не обмежена могутність є переходною і інквізиційною. І хоча атентат на енергію і размах її г. востислу наслідок так званого "жорстокого" різняка між ними з'являється в зорітих їй в історії статистичних.

Останні місяці літ "жорстокого" і "жорстокого" у "жорстокому", і хоча жорстокі як і в північній, так і в південній, але багато людей по трагусь з'являються наукам для перекладу.

7. Світ і гетьманська революція.

Під таким наголовком містить англійська газета "Крусейдер" статтю панни Крістлер, котра недавно повернулася з совітської Росії та подає страшні картини, які, на думку газети, спричиняться до зрозуміння совітського життя: "Я бачила страшні опустошення, що тягнулися тисячі миль, але що найбільше осталося в моїй пам'яті, це вигляд облич жінок. Одна жінка, спеціалістка і провідниця одного інституту в Ленінграді, кожного ранку бачила при брамі померлих жінок і дітей. Жінки приходили з дуже віддалених околиць та гинули з голоду. Ми мусимо пригадати собі, що в Англії згинувло 60 000 цивільного населення за шість літ повітряних налетів, а натомість в самому Ленінграді згинувло 250 000 цивільного населення за 900 днів облоги. На Україні я бачила одну матір, яка розповіла мені, що вона бачила повішених сто людей на дереві, під яким ми стояли...."

В совітській Росії часом можна зустрінути самотніх людей, що відчувають ~~сильну~~ симпатію і любов до того всього, що dokonано, але стрічаються також люди, які ~~дуже~~ цікавляться нашим краєм.

8. Загрозливі події.

Як доносять часописи, більшовики зорганізували комуністичний переворот в північній частині Персії -- Азербейджані. Московське радіо голосить, що Азербейджан бажає прилучитися до совітів. Перський посол до парламенту вніс проголошення, що ще 8 листопада прибуло до нього 2 совітські дивізії, над Каспійським морем стоять в таборіх 12 000 війська, а до сусідньої провінції Астара прибуло 80 000 війська. Газети подають, що на місце заворушень совіти привезли на своїх авто багато крісів та машинної зброї та роздали їх партизанам, котрі заняли вже по тяжких боях кілька місцевостей і при тому зардували оім офіцерів. Англійська ж газета -- Юніон Джек -- в днях 12-23. II м. подає, що перські відділи затрималися коло міста Казвін (85 км. від Тегерану) і ждуть вислідів ~~жорстоких~~ переговорів з генерала совітської головній квартирі. Перси вислали делегацію до Москви, а амбасадори у Вашингтоні і Лондоні зложили протест. Секретар стану пів. Америки Бернес сказав представникам преси, що уряд не знає ще становища відносно цієї справи, тому, що зв'язок між Тегераном і Табрис є перерваний, а коли його апитали, що властиво плянує Америка, то він відповів значуче -- "що нічого". Але ніхто не вірить, що Америка нічого не плянує, видячи, що совіти стараться захопити Перський залив, а тим самим цілу Індію і великі жерела нафти.

Дальше, великим вульканом є справа Китаю та Маньчурії. А саме, більшовики боязалися до трьох місяців очистити Маньчурію від своїх військ, а тимчасом тільки, що не думають спускати Маньчурію, але щоб більше помагати місцевим комуністам та не впускають урядових військ Чен -- Кай -- Чека, але Америка дає урядовим військам допомогу, і вони заняли вже полудневу частину Маньчурії.

Третьою важливою справою є Франція. Більшовики побачили, що генерал де Голь не буде працювати на їх ~~казівках~~, тому рішилися перепти комуністів, а коли де не дається, то якусь слабеньку партію, яка не мала б впливу на закордонну політику.

З цього ясно видно, більшовики хотять забезпечити світові мир на всіх фронтах, Америка спокійно відповідає, що ще нічого не плянує, а Англія щумує змобілізувати 13 річників.